

Geen eenduidigheid over ziektebeeld kastanjabloedingsziekte

Slow killer zorgt voor extreem uiteenlopende beheerkeuzes

Deze Boomzorg-editie gaat de Bomenmonitor over kastanjabloedingsziekte, die al vanaf 2002 in ons land rondwaart en gestabiliseerd lijkt qua toename. Ervaren respondenten dat ook zo? En wat doen zij met hun bevindingen? Wur-onderzoeker Fons van Kuik laat een licht schijnen op de resultaten.

Auteur: Santi Raats

De reacties op de uitvraag over kastanjabloedingsziekte kwamen uit alle hoeken van het land en zelfs enkelen reageerden vanuit België. Tekenend, want dit geeft aan dat deze boomziekte niet alleen bij iedereen speelt, maar ook actueel is en dat het de gemoederen, zelfs na de uitbraak sinds 2002, flink bezighoudt. Maar liefst acht op de tien respondenten waren groen- of boombeheerders in gemeentelijke dienst.

Aantastingsniveau zeer verschillend

Kastanje staat niet bekend als veelvuldig aangeplante laanboom binnen de openbare ruimte, eerder als solitair. Dit komt terug in de enquêteresultaten: bij bijna alle gemeenten beslaat kastanje 0 tot 20 procent, uitzonderingen daargelaten.

Het aantastingsniveau is echter zeer uiteenlopend: de taart is in vier punten opgedeeld die niet veel verschillen qua grootte als het gaat om aantasting van 0 tot 20 procent, 20 tot 40 procent, 40 tot 60 procent of zelfs 60 procent of meer.

Onheilspellend is het resultaat dat 30 procent van de respondenten in zijn bestand met een aantasting van 60 procent of meer te maken heeft.

Bestrijding

Er bestaat een opvallende tweedeling in een kamp dat denkt dat kastanjabloedingsziekte wel te bestrijden is, zoals met bodemverbetering en bestrijding kastanjemineermot en een kamp dat alle vormen van bestrijden onzin zijn. 33 procent heeft hoop en 67 procent niet. Er wordt geen waarde gehecht de bestrijdingsmanieren 'wegnemen en ontsmetten van aangetaste plekken', 'bestrijdingsmiddelen aanbrengen in de transportvaten' en 'warmtebehandeling van de locatie van de bacterie'. Dit laatste betekent dat nagenoeg niemand nog op de hoogte is van de geslaagde laboratoriumproeven op de Wageningen Universiteit waarbij de bacterie succesvol bestreden wordt met warmte.

Beheerwijze

Bijna iedereen die de enquête heeft ingevuld grijpt in bij de kastanjabloedingsziekte op het moment dat de vrees bestaat voor gevaar voor de omgeving. 5 procent verwijdert zieke kastanjes als het voortbestaan van de bomen in gevaar komt en enkele respondenten zegt een nul procent-beleid te hanteren: alle zieke kastanjes worden gekapt. Fons van Kuik van Wageningen UR: 'Dit is kwalijk, want het kappen van alle zieke kastanjes is niet gebaseerd op ratio. Ervaringen leren dat de kastanjeziekte vaak sluipend is, soms blijven bomen nog heel lang in leven. Ik ken bomen die al in 2004 ernstig waren aangetast en die het schijnbaar hebben overgroeid, ze staan er nu goed bij. Kastanjeziekte is geen iepziekte! Er is nog werk aan de winkel, informatieoverdracht is nodig.'

Even later komt een scherpe tegenstelling naar voren: 67 procent van de respondenten laat weten dat zij hoofdzakelijk alle doorgaande wegen en openbare ruimte beheren. 10 procent

geeft dan aan dat er níét beheerd wordt omdat de bloedingsziekte geen serieus probleem vormt in de gemeente. Maar liefst 18 procent geeft aan dat het een nul procent-beleid voert en alle zieke kastanjes kapt, terwijl bij de vraag over het ingrijpmoment nog maar enkele respondenten over hun nulbeleid repten.

Ontwikkeling

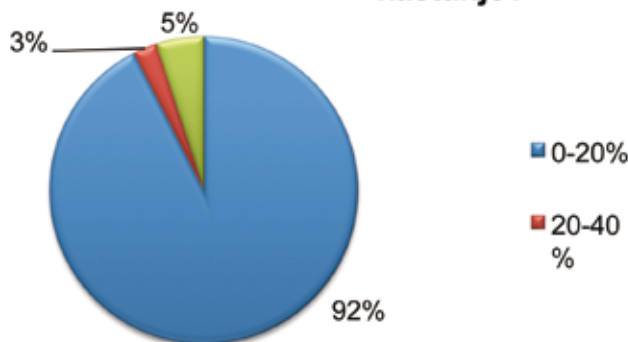
Precies dezelfde scherpe tegenstelling komt naar voren uit de antwoorden op de vraag hoe de kastanjabloedingsziekte zich ontwikkelt. Ongeveer een derde zegt dat de ziekte erger wordt, eveneens een derde dat het fluctueert en iets minder dan een derde dat het minder wordt! 5 procent geeft aan dat de bloedingsziekte bij hen fluctueert. Iets meer dan de helft van de respondenten plant minder kastanjes aan dan voorheen, 33 procent is compleet gestopt met de aanplant en 15 procent gaat met kastanjeaanplant op de oude voet verder.

Toekomstbeeld

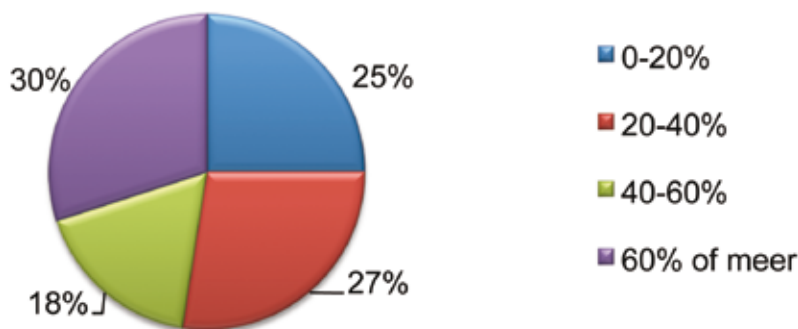
Waarschijnlijk op basis van de constatering dat de bloedingsziekte ofwel erger wordt, ofwel minder wordt, is de toekomstvisie van 35 procent positief: 'de ziekte zal vanzelf verdwijnen'. 65 procent houdt er een somber toekomstbeeld op na en is ervan overtuigd dat 'de ziekte nooit meer zal verdwijnen'. Fons van Kuik: 'Ik sluit me aan bij deze groep, maar ben minder somber. Ik zie best mogelijkheden voor selectie en doorkweken van minder gevoelige selecties. Deze aanpak is ook gelukt bij de iep en wordt nu ook toegepast bij Fraxinus tegen taksterfteziekte. Wie pakt de handschoen op? Het is geen ingewikkeld onderzoek, maar vereist wel een goede organisatie en nauwkeurige aanpak. Lijkt me een mooie uitdaging voor een boomkweker die zich wil profileren met gezonde kastanjabomen voor de toekomst. Ik werk graag samen met zo'n voorloper.'

Fons van Kuik heeft enkele slotvragen: 'Zitten er bij die 5% aan beheerders met 40-60 procent kastanje van de beheerruimte ook beheerders die kastanjes vellen die symptomen van kastanjeziekte hebben? Het lijkt mij van niet, je mag verwachten dat beheerders die veel kastanjes in hun bestand hebben zich goed laten informeren over de ziekte! En tenslotte zou ik willen weten, zijn de antwoorden van de beheerders gebaseerd op cijfers, dus op inventarisaties van de kastanjeziekte, of op eigen inzicht, dus níét onderbouwd door cijfers?'

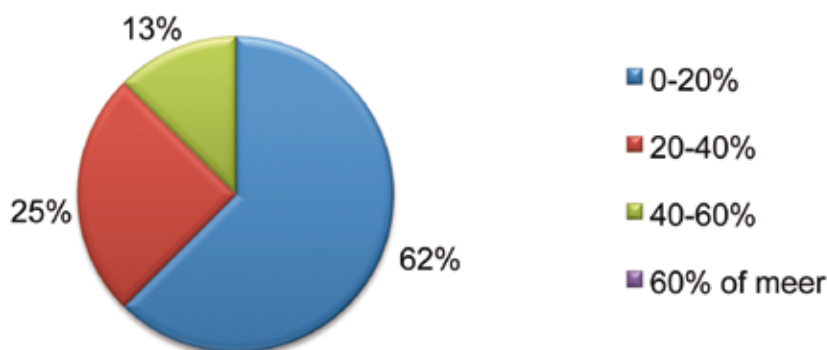
Welk percentage van uw beheerruimte bestaat uit kastanje?

Hoeveel procent van uw paardenkastanjes heeft bloedingsziekte opgelopen?

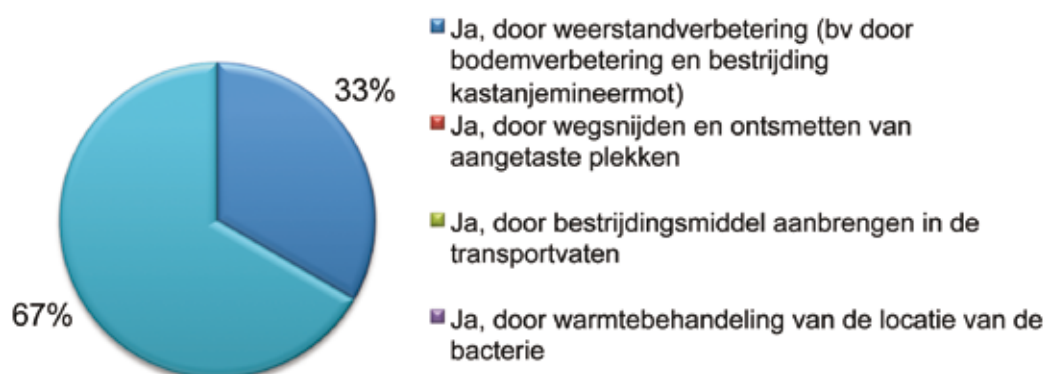
Wat zal het percentage kastanjes in uw gemeente zijn over tien jaar?

Wat bepaalt of ik ingrijp in de kastanjabloedingsziekte?

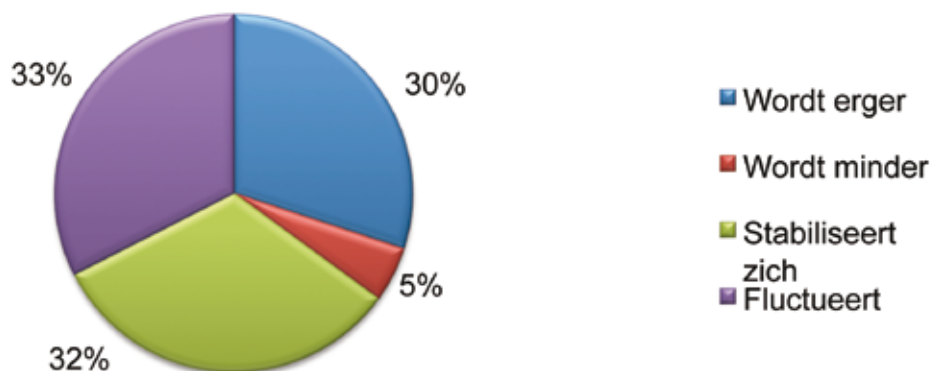
Denkt u dat de kastanjabloedingsziekte te beheersen is?

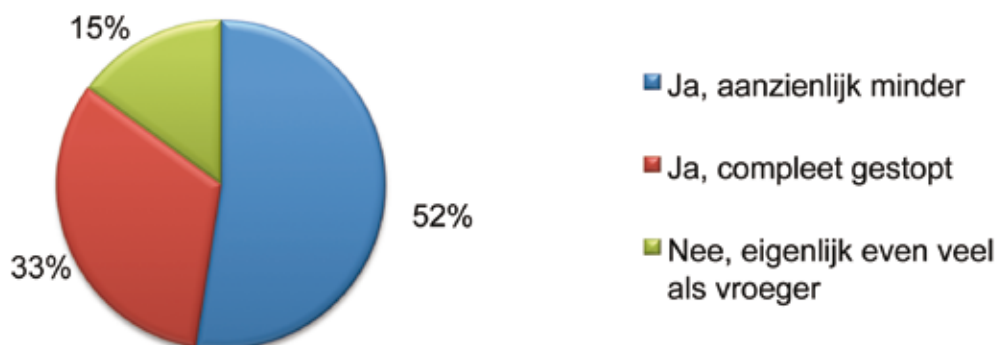
Welk beheerniveau past het beste bij u?

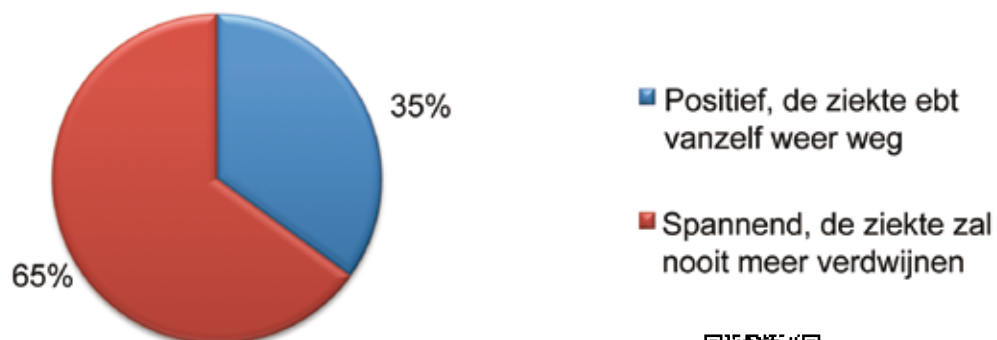
Hoe ontwikkelt de kastanjabloedingsziekte zich bij u?

Plant u minder kastanjes onder invloed van kastanjabloedingsziekte?

Hoe ziet u de toekomst met betrekking tot kastanjabloedingsziekte?

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4677